

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โทร./โทรสาร ๐-๒๕๓๙-๘๕๑๓

ที่ กษ ๐๙๐๒/ว ๒๑๑

วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒

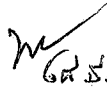
เรื่อง ประกาศรายชื่อผู้รับการคัดเลือก

เรียน ลนค./ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ. ๑ - ๘/กตบ./สนก./กพร./กปร./สน.ผชช./กวม. และ กย.

สวพ.๑ ส่งคำขอเข้ารับการคัดเลือกเพื่อขอประเมินผลงานให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นของ นางกัลยา เกาะกลาง ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ (ตล.๑๘๐๑) กลุ่มบริการวิชาการ ศวพ.ลำปาง สวพ.๑ ขอเข้ารับการคัดเลือกเพื่อประเมินผลงานให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่และส่วนราชการเดิม

ขอประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการคัดเลือก ชื่อผลงาน พร้อมเค้าโครงเรื่อง และสัดส่วนของผลงาน โดยสามารถดูบทคัดย่อและสัดส่วนของผลงานได้จาก Website ของ กกจ. และหากประสงค์จะทักท้วงโปรด แจ้งที่ กกจ. ภายในเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

๒๘.๓.๖๒

(นางพิมพ์พรรณ กสิกรรม)
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

บทคัดย่อผลงาน/เรื่องย่อ

ลำดับที่ ๑

เรื่อง การทดสอบพันธุ์มันสำปะหลังที่ให้ผลผลิตสูงในพื้นที่จังหวัดลำปาง

ทะเบียนวิจัยเลขที่ ๐๑-๐๗-๕๕-๐๔-๐๙-๐๑-๐๔-๕๖

ระยะเวลาของผลงาน ตุลาคม ๒๕๕๖ - กันยายน ๒๕๕๘

ผู้ดำเนินงานและสัดส่วนความรับผิดชอบ

๑. นางกัลยา เกษากกลาง ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มบริการวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะหัวหน้าการทดลอง (๘๕%)

๒. นายสุเมธ อ่องเภา ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะผู้ร่วมการทดลอง (๕%)

๓. นางสาวโสพิศ ใจपालะ ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน รับผิดชอบในฐานะผู้ร่วมการทดลอง (๕%)

๔. นางสาวฉัตรสุดา เชิงอักษร ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะผู้ร่วมการทดลอง (๕%)

บทคัดย่อ/เรื่องย่อ

การทดสอบพันธุ์มันสำปะหลังที่ให้ผลผลิตสูงในพื้นที่จังหวัดลำปาง เพื่อเพิ่มผลผลิตในแปลงเกษตรกรพื้นที่แปลงทดสอบ หมู่ ๓ ตำบลบ้านคำ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ให้สูงขึ้นจากเดิม โดยคัดเลือกเกษตรกรจำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๒ ไร่ วางแผนการทดลอง แบบ RCB จำนวน ๒ กรรมวิธีๆ ละ ๒ ซ้ำ คือ กรรมวิธีที่ ๑ คือ วิธีทดสอบใช้ ๒ พันธุ์ คือ พันธุ์ระยอง ๙ และระยอง ๗๒ และกรรมวิธีที่ ๒ คือ วิธีเกษตรกรใช้พันธุ์ระยอง ๕ การปลูก และการดูแลรักษาปฏิบัติตามวิธีที่เกษตรกรปฏิบัติ ระยะเวลาทดสอบตั้งแต่ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๘ ทำการเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างพันธุ์ระยอง ๗๒ และพันธุ์ระยอง ๕ พบว่า พันธุ์ระยอง ๗๒ ให้ผลผลิตน้ำหนักรากหัวสดเฉลี่ย ๔.๓ ตันต่อไร่ ซึ่งมีค่ามากกว่าพันธุ์ระยอง ๕ ที่ให้ผลผลิตน้ำหนักรากหัวสดเฉลี่ย ๓.๖ ตันต่อไร่ ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิมไร่ละ ๐.๓ ตันต่อไร่ และเมื่อเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างพันธุ์ระยอง ๙ และพันธุ์ระยอง ๕ พบว่า พันธุ์ระยอง ๙ ให้ผลผลิตน้ำหนักรากหัวสดเฉลี่ย ๓.๑ ตันต่อไร่ ซึ่งมีค่าน้อยกว่าพันธุ์ระยอง ๕ ที่ให้ผลผลิตน้ำหนักรากหัวสดเฉลี่ย ๓.๖ ตันต่อไร่ ทำให้ผลผลิตลดลงจากเดิม ๐.๕ ตันต่อไร่ นั่นคือพันธุ์ระยอง ๗๒ ให้ผลผลิตน้ำหนักรากหัวสดเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือพันธุ์ระยอง ๕ และระยอง ๙ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย ๖,๒๗๕, ๔,๖๗๐ และ ๓,๓๕๔ ตามลำดับ เมื่อสอบถามถึงความพึงพอใจต่อพันธุ์มันสำปะหลังที่นำมาทดสอบในพื้นที่ พบว่า เกษตรกรยังคงมีความพึงพอใจพันธุ์ระยอง ๕ ในระดับมาก พันธุ์ระยอง ๗๒ พึงพอใจในระดับปานกลาง และพันธุ์ระยอง ๙ พึงพอใจในระดับน้อย เนื่องจากกรรมวิธีเกษตรกรยังคงให้ผลผลิตน้ำหนักรากหัวสดที่สูง ดูแลรักษาง่าย และมีปริมาณท่อนพันธุ์กระจายในพื้นที่จำนวนมาก

ลำดับที่ ๒

เรื่อง ทดสอบการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยพืชอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในชุดดินห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ทะเบียนวิจัยเลขที่ ๐๒-๐๒-๕๙-๐๑-๐๑-๐๐-๐๔-๕๙

ระยะเวลาของผลงาน ตุลาคม ๒๕๕๙- กันยายน ๒๕๖๑

ผู้ดำเนินงานและสัดส่วนความรับผิดชอบ

๑. นางกัลยา เกษากกลาง ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มบริการวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะ หัวหน้าการทดลอง (๘๐ %)

๒. นายสุเมธ อ่องภา ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะ ผู้ร่วมการทดลอง (๕ %)

๓. นางสาวฉัตรสุดา เชิงอักษร ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะ ผู้ร่วมการทดลอง (๕ %)

บทคัดย่อ/เรื่องย่อ

ทดสอบการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ (ฟิซีฟิอาร์-ทรี) เพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในชุดดินห้างฉัตร จังหวัดลำปาง พื้นที่แปลงทดสอบ หมู่ ๒ ตำบลบ้านคำ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง คัดเลือกเกษตรกรจำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๒ ไร่ วางแผนการทดลอง แบบ RCB จำนวน ๒ กรรมวิธีๆ ละ ๒ ซ้ำ คือ กรรมวิธีที่ ๑ วิธีทดสอบ คือ ใส่ปุ๋ยเคมีโดยการลดไนโตรเจน ๒๐ เปอร์เซ็นต์ของอัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อไร่ กรรมวิธีที่ ๒ วิธีเกษตรกร คือ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕-๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ใช้พันธุ์มันสำปะหลังของเกษตรกรที่ใช้เดิม (ระยอง ๕ ระยอง ๙ และ ระยอง ๑๑) และพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร (ระยอง ๘๖-๑๓) ระยะเวลาทดสอบตั้งแต่ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ พบว่า ทั้ง ๒ ฤดูกาลผลิต การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยฟิซีฟิอาร์-ทรี ให้ผลผลิตน้ำหนักรวมมันสำปะหลังสูงกว่าการใส่ปุ๋ยตามกรรมวิธีของเกษตรกรอย่างน้อยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% และให้รายได้สุทธิสูงกว่ากรรมวิธีของเกษตรกร จึงทำการขยายผลการใช้เทคโนโลยีด้านการใส่ปุ๋ยไปยังเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่เดียวกัน พื้นที่ข้างเคียงและไปยังพื้นที่ที่เกษตรกรมีการปลูกมันสำปะหลังในอำเภออื่น ๆ รวมเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งหมด จำนวน ๑๓๔ ราย พื้นที่ ๒๖๘ ไร่

ลำดับที่ ๓

เรื่อง การเปรียบเทียบพันธุ์ฝ้ายในท้องถิ่น

ทะเบียนวิจัยเลขที่ ๐๑-๑๖-๕๕-๐๑-๐๑-๐๐-๑๘-๕๖

ระยะเวลาของผลงาน ตุลาคม ๒๕๕๖ - กันยายน ๒๕๕๗

ผู้ดำเนินงานและสัดส่วนความรับผิดชอบ

๑. นางกัญญา เกษากกลาง ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มบริการวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะหัวหน้าการทดลอง (๘๐ %)

๒. นายอนันต์ สุนทรเกษมสุข ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะผู้ร่วมการทดลอง (เกษียณอายุราชการ) (๕ %)

๓. นายสุเมธ อ่องเภา ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะผู้ร่วมการทดลอง (๕ %)

๔. นายอดุลย์ ชัดสีเส ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบในฐานะผู้ร่วมการทดลอง (๕ %)

๕. นางสาวปริญญา สิบญูเรือง ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน รับผิดชอบในฐานะผู้ร่วมการทดลอง (๕ %)

บทคัดย่อ/เรื่องย่อ

การเปรียบเทียบพันธุ์ฝ้ายเพื่อหาสายพันธุ์ฝ้ายที่ให้ผลผลิตสูงและต้านทานต่อโรคใบหงิกในพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยทำการเปรียบเทียบพันธุ์ฝ้าย ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง ภายใต้การปลูกแบบปลอดสารเคมีกำจัดแมลงศัตรูฝ้าย วางแผนการทดลองแบบ RCB จำนวน ๓ ซ้ำ ใช้ฝ้าย ๗ พันธุ์ คือ P๑๒Nan๓๗M, AKH๔, V๑, L๓๔๐๑/SR๒, Nan๑๕GY, TF๓ และ TF๘๔-๔ ระยะปลูก ๑.๒๕ x ๐.๕๐ เมตร แถวยาว ๑๒ เมตร ขนาดแปลงย่อย ๖.๐๐ x ๑๒ เมตร พบว่า ผลผลิตของแต่ละพันธุ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง คือ พันธุ์ P๑๒Nan๓๗M๕ และ Nan๑๕GY ให้ผลผลิต ๓๑๕.๕๕ และ ๓๑๓.๘๙ กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์ที่ต้านทานต่อโรคใบหงิก คือ พันธุ์ AKH๔ และ พันธุ์ TF๓ ทางด้านคุณภาพเส้นใยฝ้ายทั้ง ๗ พันธุ์ พบว่า เปอร์เซ็นต์เส้นใยมีค่า ๓๕.๙-๔๐.๓ เปอร์เซ็นต์ ความยาวเส้นใยมีค่า ๐.๘๘-๑.๒๕ นิ้ว ความสม่ำเสมอเส้นใยมีค่า ๕๑-๕๘ เปอร์เซ็นต์ ความเหนียวเส้นใยมีค่า ๑๖.๔-๒๓.๗ กรัมต่อเท็กซ์ และความละเอียดอ่อนเส้นใยมีค่า ๔.๐-๕.๔ ส่วนพันธุ์ TF๓ มีอายุการเก็บเกี่ยวช้ากว่าพันธุ์อื่น เนื่องจากใช้เวลาในการบานของดอกช้าที่สุด คือ ๗๔ วัน

แบบสรุป

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ชื่อเรื่อง ถั่วลิสงพันธุ์ลำปาง อัตลักษณ์ของบ้านอ้อ จังหวัดลำปาง

หลักการและเหตุผล

ถั่วลิสงมีชื่อวิทยาศาสตร์ *Arachis hypogaea* L. มีชื่อท้องถิ่นเรียกว่า ถั่วดิน ถั่วขุด หรือถั่วยี่สง การปลูกถั่วลิสงในปัจจุบันตามความต้องการของตลาดเป็นการใช้ผลผลิตในรูปฝักสดและฝักแห้ง ซึ่งต้องเลือกพันธุ์ที่ใช้ในการปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จังหวัดลำปางเป็นพื้นที่ที่เกษตรกรมีการปลูกถั่วลิสง ๒๐,๗๗๙ ไร่ พบว่าเกษตรกรบ้านอ้อ ตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีการปลูกถั่วลิสงพันธุ์ดั้งเดิมมานานนั้นคือพันธุ์ลำปาง ซึ่งถือว่าเป็นพันธุ์พื้นบ้านที่มีเส้นลายฝักชัดเจน เยื่อหุ้มเมล็ดสีชมพู จำนวนฝัก ๒-๓ เมล็ดต่อฝัก เหมาะสำหรับบริโภคแบบถั่วต้มสดรสชาติดมัน ทนต่อโรคแมลง ทนแล้ง และเป็นพันธุ์ที่พ่อค้าในชุมชนยังมีความต้องการรับซื้อ สภาพโดยทั่วไปพื้นที่บ้านอ้อมีลักษณะเป็นที่ราบสลับเขา เกษตรกรมีการปลูกพืชหลายชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ซึ่งหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วเกษตรกรนิยมปลูกถั่วลิสงเป็นพืชหลังนาซึ่งเป็นพืชทนแล้งที่เหมาะสมในพื้นที่ นอกจากนั้นถั่วลิสงเมื่อย่อยสลายจะให้ปุ๋ยอินทรีย์ปริมาณสูง ช่วยปรับปรุงคุณภาพของดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้พืชหลักที่ปลูกมีการเจริญเติบโตเร็วให้ผลผลิตสูง ส่วนของต้นและใบถั่วลิสง หลังจากปลิดฝักออกแล้ว เกษตรกรนำไปโรยในแปลงเดิมแล้วทำการไถกลบ นอกจากนั้นยังนำไปใช้เลี้ยงสัตว์ หรือทำปุ๋ยหมักได้

เกษตรกรบ้านอ้อหลังเก็บเกี่ยวข้าวแล้วปลูกถั่วลิสงพันธุ์ลำปางซึ่งเป็นพันธุ์พื้นบ้าน โดยหลังเกี่ยวข้าวแล้วเกษตรกรตัดตอซังแล้วทำการไถกลบ ๑ ครั้ง จากนั้นไถพรวน ไม่มีการยกร่อง ทำการกระทุ้งหลุมปลูก หยอดเมล็ดหลุมละ ๒-๓ เมล็ด อาศัยความชื้นในดินเพื่อให้เมล็ดงอก ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ในช่วงก่อนระยะดอกแรกบาน คือประมาณ ๓๐ วันหลังปลูก การระบาดของโรคและแมลงมีไม่มากเกษตรกรไม่มีการใช้สารเคมีในการกำจัด หลังปลูก ๑๒๐ วัน ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตหรือสังเกตจากใบเริ่มเปลี่ยนเป็นสีเหลืองแสดงว่าใบแก่แล้วใช้เสียมขุดลงไปในดินห่างจากโคนต้น ๑ ฝ่ามือ ขุดฝักขึ้นมาจากดิน จากนั้นปลิดเอาเฉพาะฝักใส่ตะกร้า ได้ผลผลิตฝักแห้งประมาณ ๒๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งผลผลิตที่ได้ยังมีปริมาณน้อย ฝักที่ได้มีขนาดเล็ก และเมล็ดยังไม่เต็มฝัก ถือว่าคุณภาพฝักที่ได้ยังต่ำ จากนั้นเกษตรกรแบ่งผลผลิตออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งเก็บไว้ทำพันธุ์เพื่อปลูกในรอบต่อไป อีกส่วนนำไปขายให้กับพ่อค้าซึ่งเป็นพ่อค้าภายในหมู่บ้านเดียวกันเพื่อส่งเข้าโรงงานกะเทาะเปลือก เมื่อถึงโรงงานกะเทาะเปลือก เจ้าของโรงงานทำการตากโดยเกลี่ยเมล็ดถั่วบนพื้นซีเมนต์ ตาก ๒-๓ แดด เพื่อลดความชื้นทำให้ถั่วแห้งสนิท ความชื้นในเมล็ดต่ำ ถือเป็นการยับยั้งการเจริญของเชื้อรา *Aspergillus flavus* และ *A. parasiticus* ซึ่งผลิตสารพิษอะฟลาทอกซิน สาเหตุของการเกิดมะเร็งในตับ จากนั้นโรงงานทำการกะเทาะเปลือกด้วยเครื่องและทำการคัดขนาด และคัดเลือกสิ่งสกปรกที่ตกค้าง เช่นเศษเปลือกถั่ว ยังคัดเมล็ดเน่าและเมล็ดที่มีเชื้อราออก เพราะทำให้มีโอกาสปนเปื้อนเชื้อราของเมล็ดทั้งกระสอบ ทำการบรรจุเมล็ดที่คัดแล้วใส่ในกระสอบป่านซึ่งมีคุณสมบัติในการระบายอากาศที่ดี จากโรงงานกะเทาะเปลือกส่งต่อไปยังโรงงานแปรรูปขนาดเล็กเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม เช่น ถั่วลิสงทอด คั่วและบด และส่งโรงงานแปรรูปขนาดใหญ่แบบอุตสาหกรรม เช่น ถั่วลิสงอบเกลือ ถั่วลิสงอบน้ำผึ้ง และถั่วลิสงเคลือบช็อกโกแลต ปัญหาสำคัญที่พบในการผลิตถั่วลิสงหลังจากเก็บเกี่ยวก็คือ การปนเปื้อนของเชื้อราและสารพิษอะฟลาทอกซิน ในถั่วลิสง ซึ่งการเกิดสารพิษนี้สามารถพบได้ทั้งในระยะปลูก ระยะเก็บเกี่ยว ระยะตากแดด ระหว่างการขนส่ง และในระหว่างการเก็บรักษาจนถึงมือผู้บริโภค

บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

จากปัญหาเรื่องการผลิตเมล็ดถั่วได้ผลผลิตน้อย ฝักมีคุณภาพต่ำ และการปนเปื้อนของสารพิษ อะฟลาทอกซิน ในเมล็ดถั่วลิสง จึงต้องนำเทคโนโลยีการปลูกถั่วลิสงที่ถูกต้องของกรมวิชาการเกษตรไปแนะนำให้เกษตรกรบ้านอ้อได้มีความรู้และสามารถนำไปใช้ในการจัดการแปลงของตนเอง เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เมล็ดถั่วมีคุณภาพดีขึ้น และที่สำคัญไม่พบการปนเปื้อนของสารอะฟลาทอกซิน ในเมล็ดถั่วลิสง เริ่มจากขั้นตอนการเตรียมเมล็ดพันธุ์ควรคลุกเมล็ดด้วยปุ๋ยชีวภาพไรโซเบียมอัตรา ๒๐๐ กรัม (ถุง๑) ต่อเมล็ด ๑๒ กิโลกรัม แล้วจึงนำเมล็ดไปปลูกทันที กลบหลุมด้วยฟางข้าว การกำจัดวัชพืช หลังปลูกควรมีการคุมหญ้าและในระยะออกดอกต้องกำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งอาหารในดิน การใส่ปุ๋ยควรเก็บตัวอย่างดินไปตรวจธาตุอาหารในดินแล้วใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นการให้ปุ๋ยตามความต้องการของพืช หรือแนะนำให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หลังเมล็ดงอก ๑๐-๑๕ วัน โดยโรยข้างแถวแล้วกลบดิน จากนั้นเมื่อต้นถั่วมีอายุ ๓๐ วัน โรยปุ๋ยซั่มอัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อลดไม่ให้เกิดเมล็ดลีบ การให้น้ำควรให้ทุก ๆ ๗ วัน หรือสังเกตจากใบถั่วเริ่มมีอาการเหี่ยวในตอนกลางวันต้องรีบให้น้ำทันที ข้อควรระวังในระยะออกดอกจนถึงระยะพัฒนาของเมล็ด นั่นคือต้นถั่วมีอายุ ๓๐-๖๐ วัน เป็นระยะที่ต้องไม่ให้ต้นถั่วขาดน้ำเด็ดขาด การเก็บเกี่ยวให้สังเกตจากสีของเปลือกด้านในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ปลิดฝักด้วยมือ เลือกฝักที่สมบูรณ์ไม่ถูกการทำลายของโรคแมลง ไม่มีรอยแผล ควรตากฝักบนตะแกรงตาข่ายโดยไม่ให้ฝักสัมผัสกับดิน พลิกกองถั่วที่ตาก ๒ วันครั้ง ช่วยให้ฝักแห้งเร็วขึ้น และควรตากแดดจัดใช้เวลาตาก ๓-๕ วันเพื่อลดความชื้นให้ต่ำ บรรจุฝักและเมล็ดในกระสอบป่านและเก็บรักษาในโรงเก็บที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี โรงเก็บที่พื้นเป็นซีเมนต์ควรมีไม้รองรับกระสอบด้วย การขนส่งในฤดูฝนควรมีผ้าใบคลุมป้องกันความชื้นซึ่งจะทำให้เกิดเชื้อรา ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดสารอะฟลาทอกซินในเมล็ดถั่ว ดังนั้นจึงต้องป้องกันและลดการเกิดสารอะฟลาทอกซินด้วยการไม่ปลูกถั่วลิสงต่อเนื่องในพื้นที่เดียวกันทุกปี ควรมีการปลูกพืชหมุนเวียนกับพืชอื่น ๆ เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว เลือกว่าปลูกที่เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงฝนในช่วงการเก็บเกี่ยว ตากถั่วลิสงให้แห้งอย่างรวดเร็วหลังเก็บเกี่ยว คัดแยกฝักและเมล็ดที่เน่าเสียเป็นโรคแมลงออกและนำไปเผาทำลาย ไม่ควรนำไปบริโภคหรือให้สัตว์กิน โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช) กำหนดให้มีการปนเปื้อนสารพิษอะฟลาทอกซินในเมล็ดไม่เกิน ๒๐ ไมโครกรัมต่อกิโลกรัม ดังนั้นการปลูกถั่วลิสงให้ได้ผลผลิตที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น มีคุณภาพสูงขึ้น ปราศจากการปนเปื้อนของสารพิษต้องให้ความสำคัญทุกขั้นตอนการผลิตตั้งแต่การปลูกจนถึงหลังการเก็บเกี่ยว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรได้รับความรู้และปรับเปลี่ยนวิธีการในการผลิตได้อย่างถูกต้องตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และสามารถปฏิบัติตามระบบการผลิตพืชดีที่เหมาะสมของถั่วลิสง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัย การปนเปื้อนของสารอะฟลาทอกซินไม่เกินมาตรฐานที่กำหนด และได้รับการรับรองมาตรฐานแหล่งผลิตพืช ทำให้เกษตรกรและผู้บริโภคสามารถบริโภคได้โดยไม่ต้องกังวลเรื่องสารพิษตกค้าง ทำให้คุณภาพชีวิตของทั้งเกษตรกร และผู้บริโภคดีขึ้นด้วย และในอนาคตเกษตรกรยังสามารถแปรรูปผลผลิตจากเมล็ดถั่วในรูปแบบต่าง ๆ ให้เป็นสินค้าประจำหมู่บ้านถือเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าให้มากขึ้น และทำให้เกษตรกรในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง อ.แม่ทะ จ. ลำปาง สามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนวิธีและขั้นตอนการปลูกถั่วลิสงพันธุ์ลำปางซึ่งเป็นพันธุ์พื้นบ้านให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้น มีคุณภาพดีขึ้น ลดการปนเปื้อนของสารอะฟลาทอกซินในระบบการเกษตรที่มีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีมาตรฐาน เพื่อเข้าสู่การรับรองแหล่งผลิตพืช